

บทที่ 2

ผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมา

สรุปผลการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2545 - 2549)

การติดตามและประเมินผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นระบบในช่วงของการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2545 – 2549 โดยมีผลสรุปการติดตามผลการดำเนินงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การฟื้นฟูวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นกลไกหลักทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(1) กลยุทธ์การสร้างความเข้มแข็งทางการเงินให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินและสร้างทางเลือกให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้น พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ ยังคงเข้าไม่ถึงแหล่งสินเชื่อ และปัญหาหลักที่พบ คือ การให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็น NPL มีอยู่น้อยมาก ส่วนด้านการเพิ่มช่องทางการเงิน พบว่ามีธนาคารได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเพิ่มขึ้น และธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ให้บริการทางการเงินในรูปแบบ Leasing เพิ่มขึ้น

(2) กลยุทธ์ด้านการสร้างและขยายโอกาสทางการตลาด การขยายโอกาสในการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าสู่ตลาดภาครัฐได้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 88.9 ของมูลค่าโครงการ นอกจากนี้มีการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายตามศูนย์แสดงสินค้า 4 แห่ง Outlet ขนาดเล็ก 4 แห่ง และ Kiosk 143 แห่ง รวมทั้งตามชั้นวางสินค้าอีกกว่า 300 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ

(1) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2545-2549) มีจำนวนสมาคมที่จัดตั้งและจดทะเบียนจำนวน 171 สมาคม

(2) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ มีการจัดสร้างเครือข่ายห้องปฏิบัติการสินค้าเกษตรและอาหารและเพิ่มขีดความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 รวมทั้งศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ

สิ่งทอ สำหรับการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบ มีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการปรับแก้ไข 3 ฉบับ และยกร่างกฎหมายใหม่อีก 3 ฉบับ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเสริมสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน

(1) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการบริหารจัดการที่ดีและมีความเป็นมืออาชีพ โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการรับรองมาตรฐานสากลจำนวน 9,183 ราย และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรม 142 ราย

(2) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พบว่าได้มีการดำเนินการโดยจัดตั้งศูนย์บริการด้านวิจัยและพัฒนาใน 4 แห่งจำแนกตามแต่ละภูมิภาค

(3) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาความสามารถและคุณภาพชีวิตของบุคลากรในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่ามีการรับรองมาตรฐานแรงงาน จำนวน 91,234 ราย จาก 7 กลุ่มมาตรฐานฝีมือแรงงาน รวมทั้งมีการจัดประกวดสถานประกอบการเพื่อยกระดับความปลอดภัย ซึ่งมีสถานประกอบการที่ได้รับการยกระดับความปลอดภัยรวม 620 ราย นอกจากนี้ยังมีแรงงานในระบบที่ได้รับการคุ้มครอง 2,691,714 ราย และสามารถคุ้มครองแรงงานนอกระบบ 191,716 ราย

(4) กลยุทธ์ด้านการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจครบวงจร พบว่ามีหน่วยงานที่มีบทบาท 4 หน่วยงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการติดตามประเมินผลจำนวน 20 เครื่องข่าย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ดำเนินการพิจารณาการกำหนดกลยุทธ์และแผนการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจในกลุ่มธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยี กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมสนับสนุนการสร้างเครือข่าย จำนวน 28 เครื่องข่าย และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำการศึกษาเพื่อกำหนดเครือข่ายเป้าหมายในแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค จำนวน 63 กลุ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มส่งออก

มีการจัดการแสดงสินค้าในประเทศหลายครั้ง และในต่างประเทศกว่า 25 ครั้ง การรับรองคุณภาพสินค้าส่งออกโดยสร้างตราสินค้าใหม่ 1,736 ราย เตรียมความพร้อมสำหรับการส่งออกโดยสร้างนักธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Intertrader) 2,581 ราย พัฒนาการผู้ส่งออกอัจฉริยะ 190 ราย รับรองมาตรฐานครัวไทยสู่ครัวโลก 654 ราย และแก้ไขกฎระเบียบและพิธีการเกี่ยวกับการส่งออกและอำนวยความสะดวก 12 กรณี รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์บริการส่งออกเบ็ดเสร็จ และศูนย์การวิจัยตลาดต่างประเทศในภูมิภาค 5 ศูนย์ และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ 54 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่

มีการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจใหม่ ตามโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (NEC) ที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม พบว่า ณ สิ้นปี 2549 มีจำนวนผู้จัดตั้งธุรกิจจำนวน 5,716 ราย มูลค่าการลงทุนเฉลี่ย 2.07 ล้านบาท และมีการจ้างงานเฉลี่ย 4-5 คนต่อกิจการ รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 28 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การเสริมสร้างบทบาทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

พบว่ามีจำนวนกลุ่มอาชีพที่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจได้ กว่า 8,010 ราย รวมทั้งมียอดขายสินค้ารวม 202,518 ล้านบาท และมีผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับภาคราชการสะสม ณ สิ้นเดือนกันยายน 2549 รวมทั้งสิ้น 36,954 ราย มีการสร้างงานสะสมรวมตั้งแต่ปี 2547 จำนวน 1,340,000 คน โดยเป็นข้อมูลจากฐานข้อมูลผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ OTOP

ภาพรวมการประเมินผลตามเป้าหมายของแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2545-2549)

ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จึงส่งผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญ โดยผลการพัฒนาในช่วงระยะเวลาของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2545-2549) จำแนกตามเป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2545-2549)	ผลการดำเนินงานในปี 2549	ประเด็นสำคัญ
(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 50 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี 2549	ร้อยละ 38.9 (คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 40.0 ต่อปี)	• มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต – บริการ ยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ในภาคการค้าชะลอตัวลงจาก 31% ในปี 2545 เป็น 29% ในปี 2549
(2) การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 180,000 คนต่อปี	8,863,334 คน (เพิ่มขึ้นจากปี 2548 410,244 คน)	• วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยส่วนใหญ่เป็นการจ้างงานในกิจการที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labour Intensive) ทั้งนี้ ลักษณะดังกล่าวมี
(3) ผลิตภาพแรงงานของวิสาหกิจ	ผลิตภาพแรงงาน	

เป้าหมายแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2545-2549)	ผลการดำเนินงาน ในปี 2549	ประเด็นสำคัญ
ขนาดกลางและขนาดย่อม สูงขึ้นในอัตราที่สอดคล้องกับ อัตราการเพิ่มของภาค อุตสาหกรรม ที่ร้อยละ 2.5 ต่อ ปี	SMEs ใน 4 อุตสาหกรรมหลัก ระหว่างปี 2544-2548 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.4	แนวโน้มลดลงในอนาคต <ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนแรงงานระดับกลาง-สูง ขาดแคลนโอกาสและ สภาพแวดล้อมการทำงานของ กิจการ SMEs ไม่ดีนัก
(4) การขยายตัวของมูลค่าการ ส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี	ขยายตัวจากปี 2548 ร้อยละ 9.3 (1,438,280 ล้านบาท)	<ul style="list-style-type: none"> การส่งออกของ SMEs ส่วนใหญ่ (51.3%) ยังอยู่ในกลุ่มสินค้าขึ้น พื้นฐานและใช้แรงงานเข้มข้น (Primary & Labour-intensive) ขาดความสามารถในการทำ Product- Country Image /Branding ขาดการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน การตลาดที่เหมาะสม
(5) ผลักดันให้เข้าสู่ระบบด้วยการ จดทะเบียนในสัดส่วนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 72 ของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งหมดในปี 2549	546,319 ราย (คิดเป็นร้อยละ 24 ของจำนวน SMEs ใน ปี 2549)	<ul style="list-style-type: none"> ส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว และ ความเข้าใจในการทำธุรกิจที่เป็น ระบบและการใช้หลักธรรมาภิบาล
(6) จำนวนผู้เริ่มต้นธุรกิจใหม่ เพิ่มขึ้น 50,000 รายต่อปี	46,829 ราย (คิดเป็นจำนวนผู้ เริ่มต้นธุรกิจเฉลี่ย 44,551 รายต่อปี	<ul style="list-style-type: none"> การให้ความสำคัญด้านการสร้าง ปัจจัยเอื้อเพื่อความอยู่รอดและการ เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิง คุณภาพมากขึ้น
(7) กลุ่มอาชีพสามารถดำเนินการ ขึ้นธุรกิจเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี จนมีจำนวน เป็น 6,300 กลุ่ม ในปี 2549	8,010 กลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> มุ่งเน้นที่การสร้างความรู้ ความ เข้าใจด้านคุณภาพและมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์และบริการชุมชนและ ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวในอัตราที่ต่อเนื่อง จนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 50 ของมูลค่า GDP ในช่วงปี 2545-2549 พบว่าอัตราการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระหว่างปี 2545-2549 โดยพบว่าอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดใหญ่ และเมื่อพิจารณาตามประเภทธุรกิจ พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตและภาคการบริการยังคงขยายตัวต่อเนื่องในช่วงปี 2545-2549 ที่ผ่านมา ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคการค้าและซ่อมบำรุงมีการชะลอตัวลงจนมีสัดส่วนใน GDP ที่ลดลงจากร้อยละ 31 ในปี 2545 เหลือเพียงร้อยละ 29 ในปี 2549

เป้าหมายที่ 2 การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 180,000 คนต่อปี โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ ในปี 2549 วิสาหกิจรวมทั้งหมดของประเทศมีจำนวนการจ้างงานทั้งสิ้น 11,351,552 คน เป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 8,863,414 คน หรือร้อยละ 76.7 ของจำนวนการจ้างงานรวมทั้งประเทศ ทั้งนี้ ในปี 2546-2549 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ 3 เพิ่มผลิตภาพของแรงงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สูงขึ้นในอัตราที่สอดคล้องกับอัตราการเพิ่มผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมที่กำหนดไว้ที่ 2.5 ต่อปี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยจากการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในระหว่างปี 2544-2548 พบว่าผลิตภาพแรงงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 4 สาขาของอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม การผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม การผลิตเฟอร์นิเจอร์ และการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ มีอัตราการเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 4.4 โดยเฉลี่ย

เป้าหมายที่ 4 การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี โดยการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระหว่างปี 2547-2549 มีสัดส่วนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 29.7 ของการส่งออกรวมของประเทศ ทั้งนี้ การส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอัตราการเติบโตน้อยกว่าอัตราการเติบโตของการส่งออกโดยรวมของประเทศ โดยในปี 2549 มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวน 1,438,280.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 29.1 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งสิ้นจำนวน 4,946,452.0 ล้านบาท และมีอัตราเพิ่มจากปี 2548 คิดเป็นร้อยละ 9.3

เป้าหมายที่ 5 ผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบด้วยการจดทะเบียนในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 72 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด โดยมีการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบด้วยการจดทะเบียนในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 72 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมดในปี 2549 โดยจากข้อมูลจำนวนนิติ

บุคคลจดทะเบียนพาณิชย์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและยังคงดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจในปี 2549 พบว่ามีจำนวนสะสมรวมทั้งสิ้น 537,360 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2549 จำนวน 2,274,540 รายนั้น พบว่าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.6 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2549

เป้าหมายที่ 6 จำนวนผู้เริ่มต้นธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้น 50,000 ราย ต่อปี ในปี 2549 มีจำนวนการจัดตั้งธุรกิจรวมทั้งสิ้น 46,816 ราย และเมื่อพิจารณาจำแนกตามหมวดธุรกิจ พบว่าหมวดธุรกิจที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมากที่สุดในลำดับแรก ได้แก่ หมวดธุรกิจการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ซึ่งยังเป็นกลุ่มที่ใช้ความรู้ความสามารถในการผลิต-การจัดการไม่สูงนัก ในขณะที่เดียวกันมีการขอยกเลิกกิจการจำนวน 20,078 ราย ทั้งนี้ จำนวนธุรกิจใหม่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2546-2548 คิดเป็นร้อยละ 22.8, 9.5 และ 4.1 ตามลำดับ ในขณะที่ปี 2549 ลดลงจากปี 2548 คิดเป็นร้อยละ 5.5 ซึ่งการเข้าสู่ระบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้ จะทำให้ต้องพัฒนาการทำธุรกิจให้เป็นระบบมากขึ้น และสามารถเข้าถึงบริการด้านต่างๆ ของภาครัฐได้ง่ายยิ่งขึ้น

เป้าหมายที่ 7 กลุ่มอาชีพที่สามารถดำเนินการขึ้นธุรกิจเพิ่มขึ้นในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี จนมีจำนวนเป็น 6,300 กลุ่ม ในปี 2549 (จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 3 ดาวขึ้นไป) พบว่าจำนวนกลุ่มอาชีพสามารถดำเนินการขึ้นธุรกิจเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี จนมีจำนวนเป็น 6,300 กลุ่มในปี 2549 โดยจากข้อมูลวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการคัดสรรผลิตภัณฑ์ ระดับ 3-5 ดาว พบว่า ณ สิ้นปี 2549 มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการคัดสรรผลิตภัณฑ์ระดับ 3-5 ดาว จำนวน 8,010 กลุ่ม

นอกจากนี้ ในส่วนของประเด็นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. **ด้านการเงิน** พบว่าการปล่อยสินเชื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประมาณ 421,471 รายต่อปี เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงแหล่งเงินในระบบ ด้วยปัญหาความไม่โปร่งใสและการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้ประกอบการเอง ข้อจำกัดในการดำเนินงานและกฎระเบียบของสถาบันการเงินภาครัฐ เช่น การค้ำประกันสินเชื่อ การร่วมลงทุน หรือการลงทุนในตลาด mai รวมทั้งการเข้าถึงแหล่งทุนระยะยาว (Equity Financing) ยังมีไม่มากนัก โดยระหว่างปี 2545-2549 มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai และได้รับการเข้าร่วมทุนจากกองทุนร่วมลงทุนของรัฐและเอกชนเพียง 268 ราย

2. **ด้านการตลาด** มีการขยายช่องทางการตลาดให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น แต่ยังเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าขนาดเล็กและไม่ถาวร เช่น ร้านค้า (Outlet) ชุมจำหน่าย (Kiosk) ชั้นวางสินค้า โดยยังไม่มีศูนย์กระจายและแสดงสินค้าถาวรในทุกภูมิภาค นอกจากนี้แม้ว่าจำนวนกิจการที่สามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีกว่าร้อยละ 80 จะเป็นกิจการ SMEs แต่ก็ยังกระจุกตัวอยู่ในผู้ประกอบการรายเดิม และอยู่ในธุรกิจก่อสร้างเป็นหลัก สำหรับการส่งออก จากข้อมูลพบว่า การส่งออกของ SMEs ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 51 ยังอยู่ในกลุ่มสินค้าขั้นพื้นฐาน (Primary) เช่น ข้าว น้ำยางธรรมชาติ และยางแผ่นรมควัน เป็นต้น และสินค้าที่เป็นการผลิตโดยใช้แรงงานเป็นหลัก เช่น สิ่งทอ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่สำคัญคือ การขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในด้านการตลาดทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ ขาดความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ภาพลักษณ์ และตราสินค้าให้มีลักษณะเด่นเฉพาะ และขาดการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานทางการตลาดที่เหมาะสม

3. **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี มีการจัดตั้งห้องปฏิบัติการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหารในทุกภูมิภาค แต่ห้องปฏิบัติการในสาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ ยังมีน้อย นอกจากนี้ยังมีศูนย์บริการงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใน 3 ภูมิภาค 4 แห่ง การให้บริการยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอกับความต้องการ สำหรับโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎระเบียบ มีการยกร่างและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบด้านการค้าก่อนข้างล่าช้า นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ เช่น ระบบการพัฒนาบุคลากร การจัดการด้านโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนให้กิจการ SMEs

4. **ด้านการยกระดับกิจการ** พบว่ากิจการ SMEs ส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้บริการด้านสารสนเทศได้ในระดับต่ำ การเข้าถึงบริการสารสนเทศและเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง การได้รับการรับรองมาตรฐานเฉพาะทางยังมีน้อยมาก การรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจมีเพิ่มขึ้น แต่ยังคงเสริมสร้างพัฒนาให้แข็งแกร่งต่อไป ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมของ SMEs พบว่ากิจการขนาดย่อมมีผลิตภาพโดยรวมต่ำ และยังเป็นกิจการที่ใช้แรงงานที่มีความรู้และทักษะต่ำเข้มข้น (Labour Intensive) อยู่ รวมทั้งยังมีปัญหาขาดแคลนแรงงานมีฝีมือทั้งในระดับกลาง-ระดับสูง

5. **ด้านบุคลากร** ด้านผู้ประกอบการ ยังขาดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพและมีธรรมาภิบาล การสนับสนุนจากภาครัฐในด้านการยกระดับความรู้ทักษะแบบเข้มข้นและสอดคล้องกับความต้องการผ่านระบบบ่มเพาะ พี่เลี้ยง ที่ปรึกษาและนักวินิจฉัยยังไม่ทั่วถึง สำหรับความสามารถทางเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเพียงผู้ใช้งานและไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ในด้านของแรงงานในสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังมีความรู้พื้นฐานน้อย มีทักษะและวินัยการทำงานสมัยใหม่ต่ำ มีการโยกย้ายงานสูง ขาดแคลนแรงงานระดับกลางและสูง เนื่องมาจากการขาดโอกาส

ความก้าวหน้า สภาพแวดล้อมในการทำงานของกิจการ SMEs ไม่ค่อยดี และขาดการฝึกฝนทักษะฝีมือ

6. **ด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่** พบว่ามีการเกิดผู้ประกอบการใหม่ใกล้เคียงกับเป้าหมาย โดยเป็นผลจากการเกิดขึ้นเองตามภาวะเศรษฐกิจและโอกาสในการทำธุรกิจ และยังเป็นผลมาจากดำเนินโครงการต่างๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่แห่งชาติของ กสอ. ซึ่งมีผู้เข้าร่วมและสามารถจัดตั้งกิจการได้กว่า 5,700 ราย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามการส่งเสริมในระยะต่อไป จะต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้กิจการที่เกิดขึ้นมาแล้วสามารถอยู่รอดได้และการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงคุณภาพ ทั้งนี้ปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ การขาดความสนใจความตื่นตัว และความเข้าใจในการทำธุรกิจที่เป็นระบบ และขาดการสนับสนุนสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเกิดธุรกิจรายใหม่อย่างเหมาะสม

7. **ด้านการส่งเสริมสินค้า/บริการของวิสาหกิจชุมชน** จากการประเมินผล พบว่ามีวิสาหกิจชุมชนที่สามารถพัฒนาเป็นหน่วยธุรกิจได้สูงกว่าเป้าหมาย และมียอดขายตามเป้าหมาย แต่ยังคงดำเนินการต่อเนื่องในเรื่องของการส่งเสริมความสม่ำเสมอด้านคุณภาพ การส่งเสริมด้านการตลาดที่ต่อเนื่อง และการรวมกลุ่มชุมชนในการดำเนินธุรกิจให้เข้มแข็ง ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ผู้ผลิตจะต้องมีความตื่นตัว ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการสร้างคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการชุมชนและท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยใช้จุดเด่นของความเป็นไทย (Thainess) ในด้านทักษะฝีมือและอัธยาศัยไมตรี (Craftsmanship & Hospitality) เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ และกระจายผลประโยชน์ของการพัฒนาสู่ชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ จากการประเมินผลการส่งเสริมตามแผนการส่งเสริม SMEs ปี 2545-2549 ที่ผ่านมา พบว่าการส่งเสริมของภาครัฐดำเนินการได้ผลในระดับหนึ่ง เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ข้อจำกัดด้านองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ และระบบจัดการงานส่งเสริมที่ยังไม่เป็นเอกภาพ ทำให้การส่งเสริมทางด้านผลิตภาพ การสนับสนุนให้เกิดธุรกิจรายใหม่ การผลักดันและจูงใจให้ SMEs เข้าสู่ระบบและมีธรรมาภิบาล รวมทั้งการเพิ่มสัดส่วน GDP ของ SMEs ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องและขยายผลต่อไป

มิติสำคัญ	ผลการส่งเสริม ในช่วงแผนการส่งเสริมฯ ฉบับที่ 1	ปัญหาและข้อจำกัด
ด้านการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปล่อยสินเชื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประมาณ 421,471 รายต่อปี - สามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai และได้รับการเข้าร่วมทุนจากกองทุนร่วมลงทุนของรัฐและเอกชนเพียง 268 ราย 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงแหล่งเงินในระบบด้วยปัญหาความโปร่งใสและการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน - ข้อจำกัดด้านการดำเนินงานของสถาบันการเงินภาครัฐ - ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ เช่น การค้ำประกันสินเชื่อ การร่วมลงทุน หรือการลงทุนในตลาด mai - การเข้าถึงแหล่งทุนระยะยาวยังมีไม่มากนัก
ด้านการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งออกส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 51 ยังอยู่ในกลุ่มสินค้าขั้นพื้นฐาน (Primary) เป็นการผลิตโดยใช้แรงงานเป็นหลัก - มีการขยายช่องทางการตลาดขึ้น - SMEs สามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีกว่าร้อยละ 80 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในด้านการตลาดทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ - ขาดความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์และตราสินค้าให้มีลักษณะเด่นเฉพาะ - ขาดการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานการตลาดที่เหมาะสม
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดตั้งห้องปฏิบัติการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหารในทุกภูมิภาค - มีศูนย์บริการงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใน 3 ภูมิภาค 4 แห่ง - มีการยกร่างและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบด้านการค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - การให้บริการด้านการวิเคราะห์ตรวจสอบ และเทียบวัดมาตรฐานยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอกับความต้องการ - การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบยังค่อนข้างล่าช้า - สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การจัดการโลจิสติกส์ ให้มากขึ้น
ด้านการยกระดับกิจการ	<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าถึงบริการสารสนเทศและเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้บริการด้านสารสนเทศได้ในระดับต่ำ

มิติสำคัญ	ผลการส่งเสริม ในช่วงแผนการส่งเสริมฯ ฉบับที่ 1	ปัญหาและข้อจำกัด
	<ul style="list-style-type: none"> - มีการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) เพิ่มขึ้น - กิจกรรมขนาดย่อมมีผลดีภาพโดยรวมต่ำ และมีการใช้แรงงานที่มีความรู้และทักษะต่ำค่อนข้างมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับการรับรองมาตรฐานเฉพาะทางยังมีน้อยมาก - ขาดแคลนแรงงานฝีมือทั้งในระดับกลาง-ระดับสูง
ด้านบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถทางเทคโนโลยีในระดับเพียงผู้ใช้งานและยังไม่มีผู้นำ ICT มาประยุกต์ใช้ - แรงงานในสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังมีความรู้พื้นฐานไม่มากนัก รวมทั้งมีทักษะและวินัยการทำงานสมัยใหม่ต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ และมีธรรมาภิบาล - ระบบบ่มเพาะ พี่เลี้ยง ที่ปรึกษาและนักวิจัยยังไม่ทั่วถึง - มีการโยกย้ายงานสูง ขาดแคลนแรงงานระดับกลางและสูง
ด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดผู้ประกอบการใกล้เคียงกับเป้าหมาย โดยเป็นผลมาจากการเกิดขึ้นเองตามภาวะเศรษฐกิจ จากโอกาสในการทำธุรกิจที่เอื้ออำนวยมากขึ้น และเป้าหมายจากดำเนินงานโครงการต่างๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการ NEC เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความสนใจ ความตื่นตัว และความเข้าใจในการทำธุรกิจที่เป็นระบบ - ขาดการสนับสนุนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดธุรกิจรายใหม่อย่างเหมาะสม
ด้านการส่งเสริมสินค้า/บริการของวิสาหกิจชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิสาหกิจชุมชนที่สามารถพัฒนาเป็นหน่วยธุรกิจได้สูงกว่าเป้าหมาย และมียอดขายตามเป้าหมาย - มุ่งเน้นการใช้จุดเด่นของความเป็นไทย (Thainess) ในด้านทักษะฝีมือ และอรรถาศัยไมตรี (Craftsmanship & Hospitality) เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องพัฒนาความสม่ำเสมอด้านคุณภาพ ด้านการทำตลาดที่ต่อเนื่อง และการรวมกลุ่มชุมชนในการดำเนินธุรกิจให้เข้มแข็ง - สร้างความตื่นตัว ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการสร้างคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการชุมชน และท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น